

Slovenski List.

Neodvisno slovensko krščanskosocijalno glasilo.

Štev. 27.

V Ljubljani, dne 3. julija 1897.

Letnik II.

„Slovenski List“ izhaja vsako sredo in saboto. — **Naročnina** mu je za vse leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrto leta 1 gold. Posamične številke se prodajajo po 5 novč. — **Dopisi** pošiljajo naj se uredništvu „Slovenskega Lista“ v Ljubljani. — **Nefrankovani dopisi** se ne sprejemajo; rokopisi se ne vračajo. — **Naročnina, reklamacije in oznanila** naj se pošiljajo upravištvu „Slovenskega Lista“ v Ljubljani, Resljeva cesta štev. 5. — **Oznanila in poslanice** se računajo po ceni, navadni v Ljubljani.

Ob godu sv. Cirila in Metoda.

Koroško, 30. junija 1897.

Prihodnji ponedeljek bomo praznovali Slovani velepomembni god slovenskih apostolov sv. Cirila in Metoda. S hvaležnim srcem se moramo spominjati Slovani solunskih svetnikov, saj sta bila ravno ona, ki sta v Slovenih trajno in z uspehom prognala temo poganstva in prižgala luč sv. vere, luč i narodne prosvete. Mi Slovenci, zlasti obmejni, imamo pa še drug vzrok, peti čast in hvalo sv. Cirilu in Metodu, kajti njiju imenom je posvečena, pod njiju varstvom in obrambo stoji naša šolska družba, ona družba, ki naj nas dandanes obvaruje pred pretečim verskim in narodnim poginom, pred onimi, ki nam hočejo zatreti in uničiti najdražji svetinji, vero in narodnost.

Da, „Družba sv. Cirila in Metoda“ je naš up, naša obrana v hudem in krutem boju za narodni obstoj, za naše narodne posebnosti. Živimo sicer v konstitucionalni Avstriji, devetnajsti člen osnovnih zakonov nam jamči popolno enakopravnost z ostalimi narodi. Ali kaj, ker je teorija nekaj drugega, in dejansko izvrševanje teorije zopet nekaj drugega! Mi smo venderle sužnji nemškega absolutizma in despotizma. Ako bi se popolnoma na milost in nemilost izročili onim, ki so postavno dolžni skrbeti za našo duševno in gmotno blaginjo, bi bili že davno izginili. Toda v nas je krepka, močna življenska sila, ki se ne da zatreti, in katero so naši nasprotniki spremenili v odločno samoobrambo in samopomoč. Pomagamo si sami in si moramo pomagati, ako nočemo izgubiti svoje narodne osebnosti. Vender hud je boj, težke so žrtve, saj se imamo boriti proti onim, kateri upotrebljajo proti nam vsa dovoljena in nedovoljena sredstva proti onim, kateri so v svoji pravcati germanski prenapetosti sklenili in odločili, da je v boju proti nam dovoljeno vsako dejanje, „četudi je nečloveško, brez etične podlage, samo da je nemško-nacijonalno“. S temi in takimi

ljudmi smo pričeli boj na življenje in smrt. Dobro vedoč, da ima isti bodočnost, kdor ima mladino, dobro vedoč, da odrasel človek ravna in dela v istem duhu, kateri se mu v otročjih letih vcepi v mehko, za vse sprejemljivo srce, stopili so nam nasproti na polju šolske vzgoje, dali so nam Korošcem nemških šol, v katerih se naši otroci uče zaničevati rodno govornico, in kjer se vzgajajo, rekel bi, skoro naravnost v brezverskem duhu.

Na istem polju se je bilo torej i nam postaviti v bran, ako smo hoteli v jedru priti v okom splošni germanizaciji in demoralizaciji. Toda kako priti do slovenskih narodnih šol? Oblastva jih nam ne dajo, zavirajo naše prošnje leta in leta. V Št. Jakobu v Rožni dolini so prosili celih deset let, predno so dobili slovensko šolo. Pri takih razmerah je razvidno, da je samopomoč edina pot, ki pelje do rešitve. In pri tem važnem, samoobrambnem delu je nam prišla blagohotno na pomoč veleslavna „Družba sv. Cirila in Metoda“. Zgradila nam je na prej zelo nevarnem mestu, v Velikovcu, veličastno „Narodno šolo“, ki je ponos nas koroških Slovencev in trn v peti našim narodnim nasprotnikom. Blagodejen vpliv velikovške šole v mnogem oziru kaže se že sedaj, a ves njen velikanski pomen bo pokazala še-le bližnja bodočnost.

„Družba sv. Cirila in Metoda“ nam je dala torej že jedno šolo, a potrebujemo jih še več. Koliko je nevarnih postojank, ki bi se ravno tem potom najlažje, ali edino le tem potom rešile materi Sloveniji. Zlasti se v večjih vaseh in trgih, ki leže v slovenskem ozemlju, ravno v šoli umetno goji in vzdržuje nemštvo. Znano je, da so ti trgi najhujša nemčurska gnezda, ki pa seveda tudi na bližnjo okolico prav pogubno vplivajo, ker med drugim tudi otroci okolice morajo pohajati šolo v trgu. Trge in večje vasi v slovenskem ozemlju Slovenci koroški moramo tudi jedenkrat naskočiti, saj so naša pristna posest, in Nemštvo, ki se v njih šopiri, je le

umetno. In jedno najboljših in najuspešnejših sredstev, s katerimi bi si jih osvojili, so narodne šole. Toda ustanoviti jih moramo Slovenci sami.

Zato imamo koroški Slovenci — in istih vročih želj so tudi naši sobojevniki na jugu — vzroka dovolj, da se obračamo ob svečani priliki godu slovenskih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda do vseh Slovencev s prisrčno prošnjo: Podpirajte „Družbo sv. Cirila in Metoda!“ Podpirajte ustav, od katerega zavisi bodočnost obmejnih Slovencev, od katerega zavisi naše življenje in naša smrt. Pridite torej vsi in vsak položi po svojih močeh dar na žrtvenik domovinski! Prosimo Vas vse, ne glede na stan in politično stranko. Ako bi Vas po nekod še razdvajal stari načelni prepričanje: Kaj je v nevarnosti, vera ali narodnost, pridite sem k nam, pri nas je oboje v nevarnosti: vera in narodnost. Oni, ki izpodkopavajo vero, so tudi naši narodni grobokopi. Pri nas je boj za vero in narodnost istoveten. Pridite torej Vi, ki Vam je narodnost prva, podpirajte „Družbo sv. Cirila in Metoda“ in pomagali bodete rešiti obmejne Slovence narodnega pogina! Pridite tudi Vi, ki Vam je vera v nevarnosti, darujte „Družbi sv. Cirila in Metoda“ in skrbeli bodete za ohranjenje in povzdigo verstva pri obmejnih Slovincih! Pridite torej vsi! Pa saj ste mnogi že do sedaj tako delali, za kar Vam tisočera hvala! Da, ravno „Družba sv. Cirila in Metoda“ je oni vseslovenski zavod, ki še nima strankarskega pečata. Bog daj, da bi i v bodoče ostalo tako! Bog daj v bodoče še večje in močnejše podpore „Družbi sv. Cirila in Metoda!“

Dne 11. julija ob dveh popoldne imeli bomo v Velikovcu izredno imenitno narodno svečanost. Blagoslovila se bo nova šolska zastava „Narodne šole.“ Pokazali bodo že učenci in učenke naše šole s petjem, deklamacijami, govori in igro: „Stari vojak in njegova rejenka“, kaj so se v pravi šoli že naučili. Bratje Slovenci, prav je, če se vdeležite te slovesnosti! Oni pa, katerim ne bo dan, poleteti v tužni

Nesrečni podlistkar.

Danes ne bom zabavljal, g. urednik, danes so posvečene sledeče vrstice le mehkosrčnim ljudem, da objokujejo grozno smolo in nesrečo „Narodovega“ podlistkarja. Ta mož ima nesrečo, kajti, če le usta odpre, že se zaleti hudobni ljudje vanj, češ, že zopet klepeče po nepotrebem. Da je res nesrečen, to potrjuje sam v sabotni številki „Slov. Naroda“ in zavida ob enem Vašega podlistkarja: „Če bi bil podlistkar „Slov. Lista“, moj Bog, kako dobro bi se mi godilo“, tako vsklika mož. Vidite, gospod urednik, kako zdihuje ta nesrečnik po krasnih sujetih, ki se ponujajo Vašemu podlistkarju, in morebiti tudi po — nagradi, katero mi pošljete, saj nadejam se, z obratno pošto.

Pa, ker o denarju ne govorite radi, govoriva tedaj o veliki smoli „Narodovega“ podlistkarja. Mož veliko hodi, sedaj je v parlamentu, sedaj zopet v praterju in nazadnje začne nestalno švigati sem in tja, le v Velikovcu še ni bil. Povsod išče sujetov za svoje podlistke, in ker so „Narodovi“ čitatelji tudi prijatelji slik, jim ponuja tudi te. Tako je pred kratkim obelodanil vristo portretov iz parlamenta, a ker nima pa-

tenta za razpečevanje takega blaga, ustavili so mu baje to kolportazo in še-le, ko bode plačal pristojni davek, dovolili mu bodo nadaljno razpečevanje, ako sploh najde odjemalcev. Mi mu želimo obilo sreče, več kakor je je imel v „našem praterju“, kamor je bil šel hladiti si svoj srd nad neuspehi. Tam v „našem praterju“ se je bil pomešal med „črne rokodelce“ in „blede komije“, na, pa ga spoznajo, da ni kri od njihove krvi, da je le praterski gigerl, in postavijo ga iz svoje družbe. To seveda ga je osupnilo in mu vznemirilo kri do take meje, da brez načrta šviga „tja in sem“ in premišlja ta čudni svet, ki se noče vrteti po njegovih podlistkih.

Sedaj je postal filozof in prorok. Le od daleč opazuje, premišlja in dela svoje opazke, a potem, ko je nekaj povedal, kar bi hudobni svet utegnil napačno tolmačiti, tedaj se sam sebe umori in slovesno prekličje svoje dvome, opazke in premišljevanja.

Jaz seveda sem srečnejši, skoro tako srečen, kakor gospod, kateremu očita dr. Tavčar, da ga zastonj zastopa. Meni se ni treba moriti, ker ste tako Vi odgovorni za mojo pisavo, in ker nasprotniki trdijo, da itak vse samo jeden piše za „Slov. List“. Ako bi kdo Vam pripisoval vso slavo

mojih podlistkov, imejte pa tudi vso grajo nad Svojo grešno glavo.

Ker pišem svoje podlistke v tako varnem zavetju, tedaj lahko na Vaš rovaš prav spoštljivo povprašam: Kaj je prav za prav z občnim zborom „Slovenskega društva“? Zborovanje je bilo napovedano po „Slov. Narodu“ na 21. dan meseca junija. Moje življenje je sicer odmerjeno pod črto v političnem listu, a vender se zanimam tudi za to, kar se piše nad črto, in vsak dan nestrpno prebiram naš ljubljanski „prvi politični časnik“. Berem dan na dan in čakam, kdaj vender prinese objavo o zborovanju „Slovenskega društva“ — „Narod“, ali nikjer ni nobene vesti. Kaj more to pač biti? Taka skromnost se mi ne zdi prava in jaz domnevam jedino le to, da je bilo zborovanje sijajna manifestacija zapanja in pohvale šefu nekdanje narodne stranke, uredniku Malovrhu, ker tako spretno vodi strankarski list od zmage do zmage. Tedaj od tod to molčanje, ker nihče noče lastne hvale beležiti v svojem listu.

Sicer nam morebiti prorok „Narodovega“ listka pojasni to molčanje, če se ne bode s svojim prorokovanjem zopet tako vrezal, kakor se je zadnjo soboto s slavnostjo „Ljubljane“. V

Korotan, spominjajte se ob tej svečani priliki koroških Slovencev s tem, da darujete mal dar „Družbi sv. Cirila in Metoda!“ Slovenci, odzvajate se v obilnem številu naši prošnji, uslišite glasove trpečih bratov, ki v skrajni sili trkajo na Vaša dobrotna srca, in naklonite jim veselejših dnij!

Velika narodna slavnost v Ljubljani.

V tesnih prostorih našega lista ne moremo tako točno opisati slavnosti blagoslovljenja zastave slovenskega pevskega društva „Ljubljane“, kakor ista zasluži po svoji veličastnosti. Dragih slovanskih gostov je k tej slavnosti prihitelo tako ogromno število, da toliko rodoljubnih slovanskih src že davno ni bilo na enem mestu; toliko pravega navdušenja še ni videla naša bela Ljubljana, odkar se je završila slavnost 70letnice dr. Janeza Bleiweisa.

Že vsprejemi gostov, ki so došli v saboto, so bili tako prisrčni, da nihče ni mogel več dvomiti o popolnem vspehu, ki si ga pribori „Ljubljana“ nastopnega dne. Slavnost se je pričela s sijajnim vsprejemom hrvatskega pevskega društva „Kolo“ iz Zagreba, ki je došlo v Ljubljano v saboto zvečer ob 1/6 uri. K vsprejemu je došlo pevsko društvo „Ljubljana“ z godbo na čelu, zastopniki „Slovenije“, „Triglava“, „Save“ in mnogo odličnega meščanstva. Ko je vlak z gosti privozil na postajo, zaigrala je godba „Naprej“, občinstvo pa je z navdušenimi „Živio“ klici pozdravljalo svoje brate od onkraj Sotle. Predsednik „Ljubljane“ g. Anton Trstenjak pozdravil jih je s tolikim ognjem, da je vsaka njegova beseda izzvala frenetično odobravanje. „Z radostjo in polnim srcem Vas pozdravljamo na naši in vaši zemlji. Bila nam je zgodovina nekoč skupna, a upajmo, da nam če biti zopet jedna. Dobro došli!“ Zahvalil se mu je predsednik „Kola“, c. kr. kamornik g. Božidar pl. Kukuljevič, povdarjajoč, da Slovenci in Hrvatje ostanemo bratje in naj naši sovražniki naredo, kar hočejo. Po burnih „Živio“ klicih sta se govornika poljubila. Iz ondi še stoječega brzovlaka se je pokazala tedaj častitljiva oseba krakovskega škofa. Blagoslavljajoč občinstvo je vskliknil škof v latinskem jeziku: „Blagoslovi Vas vsegamogočni Bog! Vaš brat sem! Živeli!“ . . . Bratje Hrvatje odpeljali so se nato v „Narodni Dom“, kjer so se jim razdelila stanovanja.

Točno ob 9. uri zvečer pričela se je pomikati po mestnih ulicah veličastna bakljada. Na čelu spreveda je korakala godba, za njo bratje Hrvatje in za temi člani „Ljubljane“ v ukusnih svojih novih čepicah. Ob strani so svetili ognjegasci iz Šiške, ki so prišli pokazat našim ljubljanskim ognjegascem, kakšni bi tudi oni morali biti, in slovenski delavci. Na tisoče ljudstva je stalo po ulicah. Od vseh strani so gromeli klici navdušenja. Korakajoč mimo nemške kazine je

svojem proroškem duhu se je že bal, da se bode slavnost izjalovila. Dvomil je namreč, da bi se pod načelstvom nekdanjega „mežnarja“ „Slov. Lista“ mogla sploh razviti slavnost pevskega društva „Ljubljane“. Dvomil je, da bi se pod tako odijozno firmo hotela udeležiti slavnosti „vsaj vsa ona društva, katera je naznanil g. Trstenjak in katera dotlej niso bila preklicala svojega prihoda“. Dvomil je še tudi marsikaj drugega, da bi se moglo izvršiti pri slavnosti, a je s svojimi dvomi pogorel — popolnoma. Slab prorok ta podlistkar!

Hudobni ljudje trdijo, da je to prorokovanje vzbudilo precej nevolje, in da je bil župan Hribar ogorčen nad tako pisavo. No, mi tolažimo sebe in g. podlistkarja, ker smo uverjeni, da poslej opusti prorokovanje, kajti prepričan se je, da se tudi kakšna slavnost lahko dobro obnese, ne da bi dali uredniki iz „Narodne tiskarne“ za to dovoljenje in svoj blagoslov.

Še marsikak krasen sujet se mi ponuja za podlistek, g. urednik, a nekaj posebnega naj ostane za prihodnjic.

Klanja se Vam srečni podlistkar.

Na Dunaju 1. julija 1897.

Peter Zgaga.

narod s pomembnimi klici pokazal ljubezen do nemško-slovenske zveze. Pred stanovanjem kumice, blagorodne gospe županje Milice Hribarjeve, je „Ljubljana“ zapela tri zборе, na kar je spreved ob vedno rastočem navdušenju odkorakal pred dom trnovskega župnika č. g. Ivana Vrhovnika. Domoljubnemu duhovniku priredile so se tu hrupne ovacije. Ko se je č. g. župnik pokazal pri oknu, pozdravili so ga Hrvatje s klici: „Živel slovenski duhovnik!“ a nebrojna množica je ponavljala nešteto krat ta klic. Tudi tu je „Ljubljana“ zapela dva zbor. Č. g. župnik je s praga svojega doma ogovoril zbrani narod. „Osemindesetega leta“, povdarjal je č. g. župnik, „je Trnovčanov strastna slovenska pesem, v ljubljanskem gledališču navdušila ljubljance za sveto narodno stvar. „Ljubljana“, ki svoj prapor blagoslavlja v trnovski fari, goji isto strastno slovensko pesem, zato ji bodi nebo vedno milostno!“ Ob svitu bengaličnega ognja in ob nepopisnem navdušenju ljudstva odkorakal je spreved dalje. Na mestnem trgu se je spreved ustavil. Godba je zasvirala pred mestno hišo „Naprej“, da s tem počasti slovensko mesto. . . .

Po završeni bakljadi in serenadi odkorakala je „Ljubljana“ na kolodvor vsprejet „Jadransko Vilo“ s Sušaka. Tudi ta vsprejem je bil uprav bratovski. Kljub pozni uri zbralo se je na kolodvoru dokaj občinstva, ki je brate s Primorja spremilo, pevajoč slovanske pesmi, do „Narodnega Doma“. Tu se je razvila prijetna prosta zabava. Pesnik Nikolič nazdravil je velezaslužnemu predsedniku „Ljubljane“ g. Antonu Trstenjaku. G. Trstenjak je zahvaljujoč se napil pesmi slovanski, ki naj nas družijo. Ob čarobnem pevanju kvarteta „Ilirije“ dočakali so nekateri ranega jutra.

Vsprejem tržaških Slovencev je bila prva točka slavnostnega dne in lahko rečemo, da so se dohoda rojakov od Adrije vsa prava slovenska srca najbolj veselila. K vsprejemu so došla na kolodvor razna slovenska društva, g. župan Hribar in drugi odličnjaki. Nepopisen je bil prizor, ko se je vlak tržaških izletnikov, okrašen s trobojnicami, bližal postaji. Tržaške slovenske okoličanke v narodni noši in rudeče srca tržaškega „Sokola“ so nas že od daleč pozdravljale. Sviranje godbe je zadušil gromoviti „Živio!“ Ko se vlak ustavi, presenečeno je bilo vse: 400 primorskih bratov je prihitelo v našo sredo! Po pozdravu Trstenjakovem in odzdravu Mandičevem so šli veseli izletniki z razvitimi zastavami svojih društev v „Narodni Dom“, kjer se jim je razdelila slavnostna številka „Slovenskega Lista“. Malo pozneje so došli v „Narodni Dom“ tudi z godbo na čelu mnogobrojni zastopniki slovenskega Sokolstva, potem pa se je jel razvrščati slavnostni spreved, v katerem je korakalo 65 društev z 21. zastavami. Raz hiš, mimo katerih se je pomikal spreved, plapolale so zastave, nežne roke pa so sipale cvetja na drage goste, sosebo na brate Hrvatje in tržaške izletnike, ki so bili ves čas predmet najsijajnejšim ovacijam. Velik vtis so napravili tudi slovenski delavci iz Ljubljane, katerih se je nad 200 mož vdeležilo spreveda. Ob pritrkavanju trnovskih zvonov in bučečem streljanju se je spreved ustavil pred trnovsko cerkvijo, kjer je nato v lepem šotoru bral sv. mašo trnovski g. župnik. Pri sv. maši je pela „Ljubljana“ pod vodstvom svojega pevovodje g. prof. Gerbiča. Ves prostor pred cerkvijo so trnovski fantje okrasili z mlaji, zelenjem in trobojnicami. Po sv. maši vršilo se je blagoslovljenje zastave in zabijanje žebeljev. Najprvi je zabil žebelj v imenu trnovske fare č. g. župnik Vrhovnik, nato kumica z geslom „Naprej zastava, ponosno plapolaj v čast domovine!“ župan Hribar z geslom: „Naj Ljubljani bode v čast „Ljubljana“, to je želja mestnega župana“, ter različni drugi povabljeni društva in „Slovenski List“. Hrvatsko pevsko društvo „Kolo“ je o tej priliki poklonilo kumici županji Hribarjevi krasen šopek. Predno je zastava zavela v zraku dobila je še dva trakova: belo zeleni trak trnovskih Slovencev in dragocen trak svojega društvenega ustanovitelja g. Jakoba Zalaznika. Ko se je zastava izročila rokam zastavonoše, zapela je „Ljubljana“ „Molitev“, bratske

zastave pa so pozdravljale svojo sestro. Med sviranjem godbe in vsklikanjem ljudstva pričel se je pomikati spreved dalje do mestne hiše. Sprevedu so pridružila tudi trnovska dekleta v narodni noši. Slikoviti spreved se je ustavil pred mestno hišo, kjer je predsednik „Ljubljane“ g. Trstenjak, obkoljen od hrvaških in slovenskih zastav, pozdravil g. župana. G. župan, stoječ na čelu občinskega sveta, se je zahvalil na pozdravu ter pozdravil goste v slovenskem, hrvaškem in češkem jeziku.

Kumica pripela je na to zastavi trak narodnih dam ljubljanskih, družice so okraševale zastave z vencji, „Ljubljana“ je zapela novo Gerbičevo skladbo „Naša zastava“, z Grada pa so gromeli topovi. Pred Vodnikovim spomenikom, na katerega je položila „Ljubljana“ lovorov venec s trobojnimi trakovi, klanjale so se hrvaške in slovenske zastave pevcu Ilirije. Pred „Narodnim Domom“ se je po nagovoru Trstenjakovem nova zastava posestrila z drugimi zastavami.

Slavnostnega banketa v sokolski telovadnici „Narodnega Doma“ se je vdeležilo okoli 500 oseb. Predsednik Trstenjak je nazdravil presvetlemu vladarju, bratom Čehom, Hrvatom, bratom od Adrije in sploh vsem milim gostom. Godba je zasvirala „Naprej“ in vse občinstvo je stoje prepevalo: „Naprej zastava slave!“ A tudi pozneje, kadarkoli je godba zasvirala kako slovansko popevko, pelo je občinstvo navdušeno ž njo. Pri banketu so dalje napijali: G. Božidar Kukuljevič pl. Sakiński vsem možem, ki delujejo za slovenski narod. Po njegovem govoru je nastopilo „Kolo“ ter zapelo pod vodstvom opernega ravnatelja zagrebškega gledališča g. pl. Fallerja F. V. Novakov zbor: „Hrvatskoj“ in vsled burnega zahtevanja še Eisenhutov „Ustaj rode“. G. Luka Svetec je napil središču Slovenije, Ljubljani, g. župan Hribar bratoljubju, oni vezi, ki naj bi nas vse spajala. G. Mandič iz Trsta je pozivljajal središče, naj da primorskim Slovincem moči, da mogo vstrajati v svojem boju. „Zato se ne cepite v liberalce in klerikalce, a bodite pošteni Slovenci!“ (Burno odobravanje.) Z Mandičevim govorom je bil sijajni banket končan in društva so odkorakala na Kozlerjev vrt k proslavi slovanske pesmi. Omeniti je še, da sta, se med banketom razdelili gostom pesmi kateri je prinesel „Slovenski List“ v slavnostni številki, in kateri smo dali ponatisniti na posebne liste.

Na ukusno okrašenem Kozlerjevem vrtu se je popoldne vršil pravi pevski koncert. Naval naroda k tej pevski slavnosti je bil velikansk. Na stotine občinstva je moralo stati, ker ni moglo dobiti prostorov. To je bil veličasten pogled na to ljudstvo, ki je postajalo od trenutka do trenutka vedno bolj navdušeno. Opazili smo med občinstvom zastopnikov vseh stanov, n. pr. med odličnimi Hrvatji St. pl. Miletiča in našega F. S. Vilharja, dalje vrle tržaške može, kakor Ivana Nabergerja, Mandiča, Cotiča in druge. Vojaška godba se je pri dohodu društev pokazala radodarno s slovanskimi skladbami, za kar ji bodi čast! Nastopi pevskih zborov so bili omamljivi. Drug za drugim so se vrstili zbori „Kola“ „Jadranske Vile“, „Lire“, ljubljanskega „Zvona“, „Slavca“ „Zvona“ iz Šmartnega pri Litiji (to društvo je čudovito izborna pelo), „Glasa“ iz Sodražice, „Ljubljane“, pri kateri so sosebo pozornost vzbujale ljubke pevke, in nova zbor, ki ju je društvo zapelo: Gerbičevo „Naša zastava“ in dr. Benjamin Ipavčev: „Ko bi jaz ptičica bila“. Velikanske ovacije je občinstvo prirejalo „Slovenskemu pevskemu društvu iz Trsta“. Ob nastopu tega društva so se ogreli vsi, tudi tisti, ki so navadno mlačni. „Živeli tržaški Slovenci!“ orilo je iz stotin grl. Tri zборе je moral zbor zapeti, a še je hotelo čuti občinstvo pesmi slovenskih trpinov. Dokaj pevskih zborov vsled pozne ure ni moglo nastopiti. Ob 1/9 uri zvečer odkorakala so društva z godbo na čelu v „Narodni Dom“.

Naval občinstva, ki se je pojavil na Kozlerjevem vrtu, je bil tem občutnejši v tesnih prostorih „Narodnega Doma“. Pri slavnostnem komersu na čast gostom ni dobilo polovico gostov prostora v „Sokolski telovadnici“. Pri ko-

mersu je goste s svojim petjem očarovala „Ili-rija“, svirala je godba, nazdravljali so pa: hrvaški književnik Nikolich kumici, podpredsednik „Jadranske Vile“ ženstvu, gospa Ponikvarjeva je izvrstno imenom ženstva pozivljala k skupnemu narodnemu delu, g Kobljar je nazdravil „Ljubljani“, ki je ona iskra, s katero so se strnile iskre drugih društev, da se je napravil veličastni plamen današnje slavnosti. Opirajoč se na geslo „Ljubljane“: „Sloga vodi nas jedina, naj živi pesem, domovina!“ napil je slovenski slogi, katero težko pričakujejo tržaški mučeniki in vsi stiskani obmejni Slovenci. G. starosta dr. Tavčar je povdarjal, da govori kot hišni gospodar. Govorniku ni bil všeč Mandičev govor, ki je trdil, da med Slovenci ni treba „liberalcev“ in „klerikalcev“, in ki je izražal nadejo, da skoro pride pokrajinskim Slovincem znatnejša pomoč iz središča. Govornik je bil mnenja, da imajo pokrajinski Slovenci že toliko vstrajnosti, da lahko obstanejo sami ob svoji moči. Omenjajoč hrvatske goste, dejal je, da se mora Slovenstvo zlititi v Hrvatsko! Želel je, da naj si nobena stranka ne prilašča zaslug, da se je slavnost priredila, ko je vendar narodna stranka vse storila, kar je bilo v njenih močeh. Pozival je navzoče, naj nikar ne pozabijo, da jih je narodna stranka pozdravila po svojem županu. G. župan Hribar je pozval goste, da naj kaj darujejo „za zaprte pregoreče tržaške rodoljube“, kar se je precej zgodilo. G. Gostinčar je v imenu slovenskih delavcev z izbornim govorom pozdravljaj goste, kar je naredilo viden vtisek. Delavec Gostinčar je odločno pobijal mnenje dr. Tavčarjevo o moči pokrajinskih Slovincem ter med odobravanjem dokazoval, da nujno potrebujejo naše pomoči.

Po končanem komersu se je pričela večina gostov poslavljati. Tržaški in ljubljanski Slovenci so se najpreje poslovili od bratov Hrvatov. Pri odhodu Hrvatov je na stotine broječa množica prepevala pesem hrvaško-slovenskega pobratimstva „Slovenec in Hrvat.“ Pol ure za Hrvati so odhajali tržaški Slovenci. Pred odhodom so priredili ljubljanski Slovenci prirčno ovacijo tržaškemu rodoljubu Mandiču. Pri odhodu vlaka so Tržačanje vlak razsvetlili z bengaličnim ognjem, pevci „Ljubljane“ so zapeli „Lepa naša domovina“ in ostalo občinstvo je navdušeno klicalo: „Živeli! Bog z Vami! Na svidenje!“

Dokaj gostov je ostalo med nami še v ponedeljek in torek.

K slavnosti „Ljubljane“ so došle naslednje brzoglavke:

Praga: Sklanime najstarišji pěvecký prapor český k počtě nejmladšího pěveckého prapora slovinského necht' vlaje nad Vami tak možne jako mohutne hlalohi slovanský Vaš zpěv. Na zdar. Hlahol Pražský.

Praga: O priliki blagoslovljenja zastave pošilja Vam najiskrenejše pozdrave

Československý spolek.

Praga: Pod zastavou pravdy a lasky Hlahol pisni slovanských volej nas v rodinu jednu štastnou a slavnoú, Dor. Antonin Novotný, Jednatel sokola pražského.

Zagreb: Zajedničke sloge zastava Vaša, zastava naša. — Hrvatski Bosnjak, Gjuro Deželić, Stjepan Rihtarić, dr. Gjuro Rihtarić, dr. Felix Suk.

Zagreb: Braćo Slovenci, vaša slava, naša slava, Pobjeda vaša i naša. Radite nadalje za slavu, slobodu, jedinstvo naroda slovenskoga i hrvatskoga. Opjevaj „Ljubljana“ narodu prošlost, da bude naša budućnost. Živila sloboda, jedinstvena Slovenija i Slovanska. „Sloga“.

Zagreb: Osobno prisustovanje kod svetčanosti nemoguće, no duhom prisutni veseleć se slavi dovikujemo: Ponosno nek se vije posvećeni barjak na čast društvu a ponos domovini! Za hrv. rad. pjev. društvo „Sloboda“: Pavlič, tajnik.

Zagreb: Radujući se svakom napredku braće Slovenaca pridružuje se današnjoj slavi.

Svenčičična starčevićanska mladina.

Zagreb: Živila blagoslovljena zastava!

Ivan Primožič.

Sušak: Ako i nemogoso sudjelovati, osobno, sudjelujemo dušom i srcem vašoj sve-

čanosti. Napried zastavom za slovensku pjesmu, koja je i hrvatska, pozdrav svim sakupljenim, napose vilašem. Trsatski primorski Hrvat.

Sarajevo: Živila vrlo gojiteljica mile nam slovenske pesmi! Živeli zbrani tvoji častilci! Sarajevski Slovenci.

Sarajevo: Presrčni pozdrav slovenski pesmi, daru božanstvenemu, in vsem kateri jo slavijo: slava! Miroslav Hubmaier.

Cetinje: Z junaškega Cetinja oduševljeni pozdrav, srcem in dušo prisustvujem veliki današnji slavnosti in zanosno kličem, slava! Terezina dr. Jenkova.

Nova Kapela: Braćo! Ponosno zavtilajte posvećeni barjak bolje budućnosti jedne nam domovine, pod kojim neustrašivo stoji Slovenec i Hrvat. Naprej zastava Slave! Hrvatsko pjevačko društvo „Lovor“.

Predsjednik Ladislav Seitz, tajnik Šega.

Kotar: Ispod bjeloglavog Lovčena sijedi srpski pjesnik zagovaravaoc vseslavjanske sloge brastva i jedinstva duševno pozdravlja današnje društveno slavje. Živila pjesna narodna! Živilo društvo „Ljubljana“. Sundečić.

Tjesno: Vašoj slavi sudjeluje duhom srdačno čestitajući Hrvatski skup.

Split: Duhom prisutni bratskoj slavnoj svečanosti kličemo iz dna srca oduševljeno: živjela nam dična braća Slovenci! Muzikalnog društva „Zvonimira“ predsjednik: Sirišević.

Zagorje: Živila „Ljubljana“, gojiteljica slovenske vzajemnosti, živila narodna sloga! Zagorski rodoljubi.

Trst: Braneč jutri radi volilnih izgređov obtožene Svetoivančane, zadržan udeležiti se osobno slavnosti, radujem se v duhu z Vami krasne slovensko-hrvatske manifestacije. Kakor danes društvo, tako vedno mesto Ljubljana družiti in navdušuj vse Slovence za skupno narodno delo. V današnjem veselju ne zabite nesrećnih družin zaprtih okolićanov. Na zdar! Dr. Gregorin.

Barkovlje pri Trstu Častitam mestu ljubljanskemu in njega vrlému županu gospodu Hribarju. Vsem društvom, katera zastopajo današnjega dne veselico pevskega društva „Ljubljana“: Slava! Dragica Starec.

Celovec: Mila pesem slovenska nas navdušuj za složno in odločno delo v blagor ljubljene naroda! Slava „Ljubljani!“

Slovensko katoliško politično društvo.

Celovec: Pesem slovenska združiti nas pod belo-modro rudećo zastavo, da se združeni bojujemo zoper skupnega nasprotnika. Ne udajmo se! Uredništvo „Mira“.

Celovec: Naj združiti vse slovanski spev! To naših je želja odmev.

Slovenski bogoslovci v Celovcu.

Celje: Slovenska pesem naj doni, kakor danes v veke dni, ponosno nosiš zdaj zastavo, povdigaj pesem v našo slavo! Terček, Medved.

Maribor: Vrlému pevskegu društvu čestita in želi, da bi se pod blagoslovljenim praporjem zbirali vedno narodni pevci in pekinje v proslavo narodno! Naprej zastave Slave! Mariborska čitalnica.

Maribor: Znameniti narodni slavnosti vrlega pevskega društva „Ljubljane“, pošiljajo svoje čestitke in bratske pozdrave! Vihraj zastava majke Slave! Mariborski vandrovci.

Ptuj: Živeli slavci, zbrani iz vseh slovenskih gajev! Živeli bratje Čehi in Hrvatje!

Slovensko pevsko društvo.

Ptuj: Slovenske pesmi mili glas sinove Slave drami nas! — v duhu z Vami kliče gromoviti: Živeli! Čitalnica.

Gornjigrad: Povsod naj spremlja Vas slovenski duh in glas! Pevsko društvo.

Dunaj: Vrlo procvitanje želi in krepek Na zdar! kliče Vam „Slovensko pevsko društvo na Dunaju“. Bouchal, Lenoč, Hubad.

Dunaj: Vstrajno delo za napredek slovenskega petja in lepih vspehov želi vrlému društvu Matej Hubad.

Dunaj: Nova vihra Vam zastava. Pod njo naj se pesem domaća glasi na daleć okrog.

„Klub slovenskih tehnikov“.

Novo Mesto: Slovanska pesem naj živi! Vsem udeležencem gromoviti: Bog in Narod!

Novomeški dijaki.

Novo Mesto: Slovanska pesem naj povsod, kjer živi slovenski rod, navdušuje in razveseljuje, ter čast Slovanov povišuje!

Dolenjsko pevsko društvo.

Mokronog: Da bi društvo vedno cvelo, želi srćnim pevskim pozdravom

notar Stanko Pirnat.

Mokronog: Pod novim praporom ponosno dvigaj se slovenska pesen!

Podružnica sv. Cirila in Metoda.

Mokronog: O priliki velepomembne slavnosti kliče: „Živila narodna pesen“!

Bralno društvo.

Črnomelj: Za gojitev slovanske pesmi tako nevtrudljivo delujoćemu društvu, dićnej kumici, požrtvovalnemu pevovodju in vsem društvom in gostom, došlim k narodni slavnosti, kliče: Slava, Slava, Slava!

Narodna čitalnica v Črnomlju.

Postojna: Naj plapola zastava, ki danes jo razvijate, in družiti brate v bratski slogi narodu v ponos, Vam v čast! Gasilno društvo.

Cerknica: Vihraj zastava v slavo slovenski pesmi! Živilo dićno društvo „Ljubljana“! Narodna čitalnica.

Lukovica: Držite krepko prapor ta za dom za rod! Bog živi! Slava!

Pevsko društvo „Zarija“ na Brdu.

Politiški pregled.

Nemški centralizem. „Ali imamo mi Nemci v Avstriji“ — piše „Deutsches Volksblatt“ — „še kaj interesa na tem, da vzdržimo centralistično upravno obliko, ko že davno več nimamo nemškega centralizma in sedanji centralistični sistem ne varuje več Nemcev, ampak omogoćuje Slovanom, da nastopajo agresivno proti Nemcem na jugu in na severu, kakor dokazujejo Celje in jezikovne naredbe. Česar se dr. Lippert boji na Češkem in Moravskem, namreć slovansko-centralistični sistem, ta je v Avstriji že dejstvo, četudi bodo njegovo funkcionovanje ovirale še desetletja birokraške tradicije. Toda to oviro bode čas odstranil, ako bodo avstrijski Nemci tako bornirani, da se bodo držali centralistićne doktrine, na kateri so od 1860. leta zapravljali vso svojo moć“. Dvojna izjava je znaćilna v teh besedah: prvić, da Slovani vkljub centralizmu, katerega so hoteli Nemci izkoristiti v zatiranje Slovanov, prihajajo na dan, in drugić, da upajo Nemci dobivati nekaj časa še tolažbe v birokraških, Slovanom sovražnih tradicijah.

Pogajanja med Nemci in Čehi so še vedno na dnevnem redu. Nemcem se zde ista živo potrebna, samo da bi vrgli jezikovne naredbe. Nemški listi prinašajo načrt za načrtom. Krona baje želi, da bi se vršila ta pogajanja o spravi na Češkem na široki podlagi. Najboljše bi bilo za nas, ko bi ta podlaga segala vsaj do — Celja.

Štrajk ženjcev na Ogerskem. Nezađovoljnost kmećkih delavcev raste na Ogerskem, posebno ondi, kjer so lastniki ali najemniki obširnih zemljišč Židje. Vlada se boji velikega štrajka teh delavcev o času žetve in mlaćve. Pripravljenih ima tedaj vlada 8000 slovaških ženjcev, da jih bode poslala onim gospodarjem, na katerih posestvu bi začeli štrajkati madjarski delavci. Slovaškim ženjcem je obljubljen plaće po 1 gld. 50 kr. na dan in ženjicam po 1 gld.

Izvirni dopisi.

Iz Ljubljane 2. julija. Minole so slavnosti in vsakdo, kdorkoli se jih je vdeležil, se gotovo nanje z veseljem spominja. Neizbrisljiv spomin so znabiti nesli seboj izvenkranjski Slovenci, zavest, da je središće Slovenije še ostalo zvesto narodni ideji. Ali jedna zavest jih je gotovo užalostila, in te tudi mi ne moremo, ne smemo zamolćati. Cela Ljubljana, vsa društva naj bi pokazala tukaj svojo solidarnost. Šlo se je jedino za to, da se proslavi slovenska pesem, to je bila vodilna misel. Žal, da so nekateri tudi tukaj na vsak način hoteli iskati politike! In strankarstvo je bilo krivo, da hiše gospodov na stolnem trgu z uredništvom „Slovenćevim“ na čelu niso bile okrašene! Ne moremo pustiti, da bi se to pozabilo, ker so bili premnogi nad

tem ogorčeni. Gospoda, ali ne dajete s tem orožja svojim sovražnikom, da Vas pitajo z brezdomovinci? Ne vem, ali je „Narod“ to že storil, ali ne, — ker ga principijelno ne čitam — potreba se mi pa zdi, da stori list, kateri je v pravem pomenu besede list slovenskega naroda. Priznamo, da so razobesili mnogi trgovci in posestniki katol. narodne stranke zastave na svojih hišah, priznamo, da je bil okrašen tudi frančiškanski samostan — vsa čast in hvala jim! Ali zakaj se gospodom, ki so spisali kakih 10 vrstic v „Slovenca“ v pozdrav gostom, došlim v Ljubljano, ni zdelo vredno pokazati slovenskega prepričanja, to bo morda marsikomu nerazumljivo. Mi pa vemo, kaj je temu vzrok! Tisti pozdrav je bil prisiljen, da se je izpolnila časnikarska dolžnost. — Ako se morda izgovarjate, da ni bilo potrebe, da tudi drugodi tako delajo, je to neresnica. Pojdite gledat gori na Koroško, kjer so pri takih prilikah ne le župnišča, ampak tudi cerkve okrašene, pa ne samo s cesarskimi in papeževimi, ampak tudi z narodnimi zastavami. Jediní vzrok je, ker se bojite vladne sape! Gospoda, raztrgajte tiste nemškutarske vezi, katere vas še vežejo, in verjemite mi, da bode ne samo za vaš list bolje, ampak tudi za ljudstvo. Žal, da si tega ne upate.

Dokler bo pa vladala tolika narodna mlačnost, je „Sl. Lista“ dolžnost, da jo dosledno pobija.

Iz Št. Vida pri Stičini, 2. julija.
(Premestitev stiškega sodišča.) Pod tem naslovom priporoča „Slov. Narod“ premestitev sodišča v Višnjo Goro in konča dopis z grožnjo proti Št. Vidcem, da bodo poslanci narodne stranke porabili ves svoj vpliv, da se stiško sodišče premesti v Višnjo Goro. Tak sklep bi bilo le tedaj javno izreči, ako je po dejanskih okoliščinah utemeljen in pravičen, sicer ima znak lastne volje in ne treznega premišljevanja.

Podatki dopisa kažejo, da pisec ali razmer ne pozna, ali jih pa namenoma zavija. Pojasniti hočemo razmere bolj natančno na podlagi istinitih podatkov in sodbo prepustiti čestitim bralcem.

Stiško sodišče je bilo do l. 1854. v Višnji Gori nameščeno, prestavilo se je pa v Stičino, ker Višnja Gora ni ustrezala potrebam uradnikov in občinstva, bodi si glede stanovanj, bodi si gledé dobav drugih potrebščin. Leta 1854. je bila pa Višnja Gora v veliko bolj ugodnem položaju, kakor danes, ker je hribasta velika cesta pripomogla meščanom do zasluzka, danes pa ni več takega zasluzka in mesto propada tako, da bi danes zaman iskal spodobnega rodbinskega stanovanja. Tudi živila je treba z daleč dobivati, ker jih Višnja Gora in njena bližnja okolica nimata. Višnja Gora sama ob sebi ne šteje ničesar, nahajata se pa v sosedni občini Dedni Dol dva stara grada, jeden lastnina kneza Auersperga in drugi baronice Codellijeve, in baš ta dva grada vnela sta Višnjanom upanje, da jim pomagata do sodišča. V knežjem gradu naselili bi se uradi, v Codellijev grad bi pa vgnali uradnike. Tako bi bilo posestnikoma Nemcema pomagano, da bi spečala svoje starinarsko zidovje.

Poleg Višnje Gore zanimali sta se za sodišče tudi vasi Stičina in Št. Vid. Sodna uprava se ne ozira več na Stičino in odločiti se bo za Višnjo Goro, ali za Št. Vid.

Št. Vid je največja vas stiškega okraja in morebiti tudi cele Dolenjske, gotovo pa največja fara na Dolenjskem, ker ima 5 duhovnikov. Vas leži prav v središču okraja, v znameniti Št. Vidski-Temeniški dolini, ki slove zaradi ugodne lege kot najlepši in najplodovitejši kraj Dobava živil bi bila za uradnike silno ugodna, saj ima poljedelec tamkaj vsega obilno. Baš zdaj izdeluje pa tudi deželni inženir načrte za vpeljavo sveže studenčine v vas. Vsaka hiša bo imela vpeljano vodo; vodne razmere bodo tedaj na isti način urejene, kakor v Ljubljani, in Ljubljana slove zdaj zaradi dobre vode.

Toliko o Št. Vidu v primeru s popisom v „Slov. Narodu“, ki popisuje Št. Vid, kakor da bi bila kaka hribovska puščava. Mi ne bomo sledili „Slov. Narodu“ in ne bomo negativno popisovali Višnje Gore, a dovoljena naj nam bo primerjava Št. Vida z Višnjo Goro, da se občinstvo podučí o položaju.

Št. Vid leži, kakor rečeno, v sredini okraja, Višnja Gora pa na njegovi periferiji, tako da bi morali prebivalci od trebanske in žužemberške okrajne meje do 6 ur daleč k sodišču ali v davkarijo hoditi, ako bi bilo sodišče v Višnji Gori, in baš zaradi tega se je izreklo od 11886 prebivalcev stiškega okraja po svojih županih, ki so dotično prošnjo podpisali, 8142 za Št. Vid, Višnjo Goro pa ostane le 3744 pristožljivih pristašev. Št. Vid je sicer le vas, a velika, znamenita, sloveča vas, katero mesto Višnja Gora glede obsega ali prebivalcev tudi do polovice ne dosega, kar kaže jasno razmerje volilcev: Št. Vid 63, Višnja Gora 17. V Št. Vidu je 7 odprtih trgovin in 10 gostiln, poleg tega opravljajo pa tudi obrtniki razne vrste svojo obrt ter preskrbujejo malo da ne celo Dolenjsko s svojimi izdelki, nekdanja znana višenjska obrtnija in trgovina pa danes nima pomena. Št. Vid je velika fara z 21. podružnicami, kamor prihaja vsako nedeljo in tudi med tednom na tisoče ljudi, Višnja Gora je pa podružnica z začasno najetim duhovnikom. Železniška postaja je v Št. Vidu tako daleč odstranjena od vasi, kakor v Višnji Gori, poštni voz vsaj toliko in tudi več časa potrebuje, da dospe iz doline na višenjski hrib, kakor v Št. Vidu, da pride od postaje v vas. Št. Vid ima danes 8 izkazanih rodbinskih stanovanj, in za slučaj, da bi se sodišče preselilo v Št. Vid, obljubilo je še 6 posestnikov prerediti svoja prazna domovja za rodbinska stanovanja, poleg tega je dobiti danes še 10 zasebnih sob. V Višnji Gori je pa danes jedno obiteljsko sposobno domovanje težko dobiti, kakor skušnja uči. Vas Št. Vid zidala bi novo poslopje, ki bi ustrezalo sedanjim potrebam, v Višnji Gori pobelil bi se stari grad za urade.

Iz teh podatkov izvoli bralec posneti pravi položaj. Višnja Gora in Št. Vid imata pravico, poganjati se za namestitev sodišča, a poganjanje naj bo trezno in plemenito, razsodba pa pravična.

Z Goriškega 1. julija. Zanimivo je čitati peresni boj med „Primorskim Listom“ in laškim katoliškim listom „L'eco“. Drug drugemu si nekako očitata, da sta se izneverila tako zvanemu katoliškemu programu. Glavno orožje „L'eca“ je dejstvo, da sta se slovenski stranki na Goriškem pomirili, kar je baje v škodo katoliškemu programu. Še vedno Ecovci mečejo svoje židovske liberalce in slovenske v en koš. Kaj pa dà, to morajo delati, ker drugače jim ni mogoče razdvajati Slovencev. Ako na dno pogledamo L'ecovemu pisarenju in imamo pred očmi skrite namene laških katoličanov, takoj zasveti v ozadju laška zagrizenost. Očividno je, da L'ecovcem prav nič ne ugaja sporazumljenje slov. strank na Goriškem, njim je bil bolj po godu boj med slovenskima strankama. Zato je „L'eco“ jako nervozen postal in ga je jelo skrbeti, kaj bo, ako bo sloga na slov. strani trajna. Bojijo se, da bi se konečno uresničile besede dr. Gregorčiča, katere je govoril na velikonočni ponedeljek, da mora Gorica postati slovenska. Ta misel silno muči laške katoličane in ne vedo, kako in kaj začeti, da bi mogli goriške Slovence zopet razdvojiti. Da bi mogli vsaj deloma to nesrečo zabraniti, ali da bi zopet razdvojili Slovence in s tem preprečili skupno akcijo proti lahonstvu, vedno in vedno v svojem glasilu predbacivajo „Primorskemu Listu“, da se je izneveril katoliškemu programu. Vse L'ecovo pisarenje, kakor tudi zabavljanje listov „La ricreazione“ in „L'amico“ v Trstu, nima drugega namena, kakor utrjevati laško gospodstvo na vseh koncih javnega življenja in kolikor mogoče pritiskati na slovenske katoliške liste, da vstrajajo v boju proti namišljenemu liberalizmu Slovencev na Primorskem. Ta način razdvajanja je obče znan, in le politični otročaji verujejo mrtvi črki laških katoliških listov. Italijansko gospodstvo na Primorskem je zavisno od političnega sistema in pa od slovenske nesloge. Čim so Slovenci in Hrvati na Primorskem složni, je lahonstvu odklenkalo. To goriški in tržaški katoliški listi prav dobro vedo, zato si pa na vse možne načine izmišljujejo nove naslove zbadanju, samo da bi razpor nastal v slovenskem taboru. Ali se jim bo to posrečilo, pokaže prihodnost. Upamo, da se go-

spodje pri „Primorskem Listu“ ne bodo dali zvoditi na limanice, saj je laška pretkanost vsem dobro znana. Kolike vrednosti je laško katoličanstvo, se vidi že iz tega, da niti me. zinca ne ganejo pri mestnih volitvah. Ravnokar so se vršile volitve v goriški mestni zastop. Židovsko-lahonska klika je brez boja zmagala. Ta nebržnost pri laški katoliški stranki se da razlagati iz tega, da laški katoličani sami ne morejo zmagati brez Slovencev. Ker pa Slovenci brezpogojno ne morejo v boj in bi zahtevali od laških katoličanov kake mrvice narodnih pravic v mestnem zastopu, zato so rajši bojno polje zapustili in trpe, da čifutska stranka neomejeno gospodari. Evo — pri laških katoličanih narodnost na prvem mestu, potem pride še le vera!

Kakor naši laški tako tudi nemški katoliški listi prihajajo s katoličanstvom na dan, samo da bi Slovence razdvojili v državnem zboru. Na Češkem potiskajo naprej husitizem, da bi prestrašili češke veleposestnike in Dipaulijevo stranko, pri nas na Goriškem pa liberalizem. Že iz pisave „Primorskega Lista“ se pozna, da slišijo od laške katoliške stranke očitane, češ, „Soča“ je liberalna, kako more katoliški list ž njo v prijazno zvezo stopiti! Toda gospodje okoli „Primorskega Lista“ so konečno prišli do spoznanja, da je vse katoličanstvo laške duhovščine na Primorskem le gola pretveza in gost plašč, s katerim se pokriva pregrešna zagrizenost do Slovencev. Ker jim katoliški Slovenci ne verujejo in so v zadnjem času v zvezo stopili s sedanjim vodstvom, zato jih to silno peče. Najlepša je ta, da so znani slovenski življi, ki so l. 1889. zakurili ogenj goriškega razpora, preskočili v laški tabor in napovedali boj „Primorskemu Listu“. Posebno v čudni luči se je pokazal bivši vrednik „Primorskega Lista“, ki pošilja v „L'eco“ izjave, s kojimi obsoja „rezko“ pisavo „Primorskega Lista“. Temu se ne čudimo, ker je mož še vedno v službi predobro znanih oseb, ki še nekaj veljajo, ako je prepir na Goriškem. Upamo, da bodo gospodje pri „Primorskem Listu“ vstrajali. Z vstrajnim in doslednim preziranjem naj delujejo preko glav onih, ki živijo le ob prepiru. Ako bode „Primorski List“ na tej poti krepko stopal in se odpovedal službi znanih osebnih nasprotnikov voditelja goriških Slovencev, tedaj sme pričakovati velikih in izdatnih uspehov.

Iz zlate Prage, 30. junija. Kakor ste že poročali svojim čitateljem, ustanovila se je 24. rožnika tukaj češka podružnica „Slovenskega planinskega društva“ (český odbor „Slov. alpského društva“). Zvečer ob 1/2 9ih pozdravil je dr. Chodounský, ki ima največ zaslug za ustanovljenje te podružnice, navzočne povablence in člane s presrečnimi besedami; iskreno je popisal delovanje, pomen in namen „Sloven. plan. društva“ in v kratkih potezah omenjal krasoto naših planin. V slovenskem jeziku se je zahvalil nato imenom „Slov. plan. društva“ inženir Tomšič, naglašujoč, da je ustanovitev podružnice zopet nov dokaz, kako Čehi znajo dejanski izvajati idejo češko-slovenske vzajemnosti. Dr. Franta je poročal o dosedanjem delovanju pripravljalnega odbora in prečital došla telegrama od „Slov. plan. društva“ in od „piparjev“. Oba sta izzvala navdušeni plosk in odobravanje, naziv „piparji“ pa radovednost, kaj naj pomeni ta beseda; pojasnili so jo prisotni Slovenci. Ko je vstopil v dvorano župan praških mest, dr. Podlipný, dvignila se je vsa družba in pozdravila visokega gostičlana z burnim, dalje časa trajajočim ploskanjem. Ogovoril ga je predsedujoči prof. dr. Chodounský, na kar se je gosp. župan zahvalil z navdušenimi, zares slovanskimi besedami. Pravil je, kako so se mu priljubile slovenske planine, ko je prišel s češkimi Sokoli pred leti v Ljubljano, očrtal na kratko razmere med Slovenci in Čehi, povdarjal, kako se moramo na vseh poljih vzajemno podpirati, in da je to prav za prav dolžnost Čehov, ker jih je toliko več, nego Slovencev, in ker imajo tudi sredstva za to. „Vsled tega“, končal je govornik, pristopil sem k češki podružnici „Slov. plan. društva“, kateri želim mnogo sreče in kateri kličem srčni „Na zdar!“ Zopet je donelo navdušeno odobravanje

po dvorani... Nazdravil je konečno še inženir Pasovský, predsednik „Kluba čeških turistov“, potem pa so se soglasno izvolili sledeči gospodje v stalni odbor: prof. dr. Chodounský, dr. Prachensky, Mareš in dr. Franta. S tem se je izčrpal dnevni red in predsednik je zaključil občni zbor. Mnogo članov je ostalo še pozno v noč v prijazni „Meštanski besedi“, kjer se je bila razvila prijetna zabava.

Pogajanja o spravi med Čehi in Nemci se še pričela niso, dasi je določal grof Badeni različne veljake in politike, kateri naj bi naredili potom kakih novih punkcij — mir. Razbilo se je vse, kar se je v ta namen pripravljalo, kajti Nemci se boje vrhovnega svojega poveljnika Jurija Schönenererja, dasi so ga mnogi že siti do grla. Ta je zagrozil, da bo vsakega izobčil iz nemške občine, kdor bi se hotel pogajati s sedanjo vlado. Jednega je že zadela taka kletev — dr. Lipperta namreč, ki je napisal članek v „N. Fr. Presse“, v katerem kaže vladi pot, kako naj uredi jezikovne naredbe, da bi bile Nemcem všeč. Jezikovne naredbe se morajo omejiti, kajti Čehi so „beati possidentes“, so nestrpnosti, katerim ni nikdar dosti. — Čehi nasproti povdarjajo, kje je resnica in pravica, kdo so „beati possidentes“, kdo so nestrpnosti. Vse to so Nemci. Kako miroljubni in spraveželjni so leti, jasno pričajo napadi na Čehi v Chabařovicah, kjer so posipali češke izletnike s kamenjem, pokupili v gostilni, kjer so se hoteli Čehi sniti in zabavati, vse jelo in pilo. Gimnazijce iz kraljedvorske gimnazije, vračajoče se z izleta, so napadli s kamenjem in poleni. V Šteti so napadli dva češka delavca, otvezili jednemu, katerega so pobili na tla, vrv okrog vratu in ga vlekli v ječo, kjer leži ves ranjen in okrvavljen, ne da bi se mu poskrbelo za zdravniško pomoč. Med napadalci se je zlasti odlikoval ondašnji policijski komisar, katerega je vrlo podpiral tamošnji podžupan.

Taki so ti sprave željni Nemci!

Sedaj se sliši, da bodo češke občine vlado kar preplavile s prošnjami, da naj se ona zavzame za češke manjšine v nemških krajih. Čisto prav!

Poroča se, da Badeni še ni opustil misli o „spravi“. Sedaj bo ukrenil menda drugače: poklical bo glavne češke in nemške državne in deželne poslance, zastopajoče prebivalstvo kraljestva češkega, da se sami pomirijo. Pri posvetovanjih bode navzočih i več drugih odličnih in merodajnih faktorjev. Najbrže tudi iz te moke ne bo nič kruha, ker Nemci nočejo odjenjati, Čehi pa ne morejo.

Zoprnost nemška se menda bliža svojemu višku. 16. julija bodo ustavili nemški župani vse delovanje v prenešenem delokrožju. Direktnih davkov ne bodo več pobirali, dopisov od c. kr. političnih oblastev ne dostavljali, ne sodelovali pri nabiranju vojaških novincev itd. Dr. Funke, župan v Litoměřicah, jim je spisal poseben navod, kako naj se ravna; on sam pa je že ustavil svoje delovanje v prenešenem delokrožju. Sledilo mu je sedaj že kakih šest občin. Bog ve, ali bo štrajkalo 300 nemških županov od 17. julija?

V „Narodnih Listih“ je bilo pred kratkim več člankov „Ze slovanského jihu“, katere je spisal sourednik „Nar. Listov“ Jos. Holeček, kateri se je mudil dalje časa v Ljubljani. Razpravlja v teh člankih o kulturnih in političnih razmerah slovenskih in o češko-slovenski vzajemnosti, zlasti v politiki. Govoreč o našem časopisu, izrazil je svojo sodbo o „Slovencu“, „Slov. Narodu“ in o „Slovenskem Listu“. O poslednjem je bila jako laskava.

Domače novice.

Osebnosti. Preč. gospod goriški knezo-nadžkof dr. Zorn je odšel na Dunaj v sanatorij dr. Svetlina. — Papež Leon XIII. je podelil načelniku ljubljanske postaje južne železnice gosp. Evgenu Guttmannu viteški križec Silvestrovega reda. — Na graškem vseučilišču je bil promoviran doktorjem modroslovja g. Karol Tertnik z Vranskega. — Naselil se je v Gorici na Kornu kot odvetnik gospod dr. Aloj-

zij Franko, ki je znan kot narodnjak in jurist. — V Našicah na Hrvaškem je umrl frančiškan P. Evzebij Fermentžin. Bil je izreden učejnjak in marljiv preiskovalec jugoslovanske zgodovine. — V Gorici je umrl 25. junija stolni dekan Franc Mrcina, star 88 let.

Iskreno zahvalo izrekamo vsem tistim cenjenim naročnikom in somišljenikom, ki so vest, da prične naš list izhajati dvakrat na teden, pozdravili s prisrčnimi čestitkami. Prosimo jih, naj nam pridobivajo novih naročnikov, ker le tako je mogoče, da se pokrijejo narasli stroški. List bode i nadalje brez strahu bistril zmedene pojme v kranjski politiki, da bode konečno vendarle jasno postalo med nami ter bode možna sloga na podlagi starih slovenskih načel. Gospode, ki nam svoje naročnine še niso poslali, pa prosimo, naj to skoro store, da se jim bode mogel list redno pošiljati.

Kdo je uprizoril slavnost „Ljubljane“? S tem vprašanjem se je na slavnostnem komersu bavil gosp. dr. Tavčar. Želel je, naj si nobena stranka ne prilašča zasluga, da jo je uprizorila. Ta želja je vsakomur vzbudila vprašanje: zakaj g. dr. Tavčar kaj takega želi? ali je morda v Ljubljani stranka, ki bi si lahko prilaščala zasluga za slavnost? A naj si g. dr. Tavčar še tako želi, da si ne sme nihče prilaščati zasluga za slavnost, jeden je pa slavnost vendar le moral uprizoriti. Ker si nobena stranka ne sme prilaščati slavnosti, je logično, da se pripoznajo vse zasluge za slavnost „Ljubljani“, kateri je na čelu Anton Trstenjak, tisti Trstenjak, kateremu je gotova gospoda hotela vzeti kruh in uničiti njegovo obitelj, a se je zbala javnega mnenja. Veličastno narodno slavnost dne 27. junija sta torej s pomočjo naroda slovenskega priredila „Ljubljana“ in njen predsednik Trstenjak.

Presijajno! Slavnost „Ljubljane“ je sijajno uspela, tako sijajno, da so še celo tisti, ki so s sabotnim „Narodovim“ podlistkom pokazali, česa ji žele, morali pričeti „iskreno se veseliti“. Nikogar to bolj ne radosti nego nas, ker smo se baš mi slavnosti „Ljubljane“ že pred slavnostjo dejanski veselili, in ker nam je „Narodovo“ primorano veselje po slavnosti dokaz, da tisti časi minevajo, ko se je vse zgodilo, ako je „Narod“ kaj hotel. Kljub vsem skritim in javnim nasprotstvom, ki so se pojavljala v gotovih ljubljanskih krogih, došla so k slavnosti vsa naznanjena društva in zgodilo se je, kar smo dejali mi, da bode slavnost „Ljubljane“ velikanska, v čast prirediteljem ter vsemu mestu. „Slavnost „Ljubljane“ bode — pisal je „Slovenski List“ — sijajen pojav slovanske misli“. In bilo je tako. Samo „mežnar“ je pozvonil in zbral se je narod v jednodušnosti, kakor še nikdar ne od časa taborov. Zastonj so prvaki prepovedovali svojim hčerkam, udeležiti se slavnosti, prav ti prvaki, ki niso znali, ali pa niso hoteli za narod otvoriti „Narodnega Doma“, so morali gledati, kako si ga zna otvoriti narod sam brez njihovega vabila. Uspeh je dosežen! Ogenj narodnega navdušenja je zopet visoko zaplapolal in s tem bodo morali računati tisti, ki niso hoteli izobesiti zastav, in tisti, ki prestopajo meje narodnega programa.

Svoji k svojim! Ljubljansko nemško trgovstvo ima tako zlate čase med nami, da bi o priliki naših narodnih slavnosti pač pričakovali, da se nam v svojo lastno korist ne pokaže odločno nasprotno. Pri slavnosti „Ljubljane“ smo opazili, da so nekateri nemški trgovci demonstrirali z odprtimi prodajnicami, ko je korakal mimo njih slavnostni sprevod. Ti trgovci žive od slovenskih grošev, sosebno dežela jim da ogromnega zasluga. Častna izjema med nemškimi tvrdkami je bila pri naši slavnosti tvrdka Krisperjeva, ki je svojo hišo tudi z zastavami okrasila, najbolj nasprotni pa sta se nam pokazali tvrdki Kenda in Hamann, kar naj si Slovenci v mestu in na deželi zapomnijo. Svoji k svojim!

Stari tetki „Laibacherici“ se tudi pozna, da je bila narodna slavnost „Ljubljane“ velikanska. Same žalosti in pa menda tudi strahu minila jo je vsa jezičnost, katero iztresa, kadar nemški turnarčki ali biciklisti priredijo kako je tično slavnost. Slavnost „Ljubljane“ vzela ji je sapo in zato poroča o tej slavnosti par vr-

stic! Mi nimamo proti toliki pristranosti vladnega glasila prav ničesar. Le tako naprej!

Tudi pred svojim pragom je treba pometati! Jeden glavnih vzrokov, da je narodna stranka pridržala skoro na rob propada, je nedostajanje pravega demokratizma med njenimi prvaki. Še sedaj, ko bi bil skrajni čas, da spoznajo svoje grehe, nosijo glave po koncu ter prezirajo narod. Slavnosti „Ljubljane“ je bila naša „elite-inteligencija“ v Narodnem Domu ves čas odločno nasprotna, kar je pokazala tudi s tem, da se Čitalnica ni hotela vdeležiti slavnosti z zastavo. „Slovenski Narod“ se sedaj pritožuje, da se ljubljanska duhovščina demonstrativno slavnosti ni vdeležila. Vemo, da se je jeden del ljubljanske duhovščine slavnosti iskreno veselil, očetje frančiškani so na pr. okrasili svoj samostan, predno pa „Narod“ obžaluje drugi del ljubljanske duhovščine, ki je narodnemu slavlju pokazal obžalovanja vredno mrzloto, naj potrese za nos svojo čitalniško „inteligencijo“, katere na slavnosti tudi nismo dosti videli, in ki za slavnost tudi ni prav nič prispevala, pač pa povsod, kjer je mogla, intrigovala proti njej.

Demonstracijo so nazvali ljubljanski prvaki dohod tržaških Slovencev v Ljubljano. Ako pokrajinski Slovenci prihite v naše središče, da se ogrejejo ob naših prsih, je to torej — demonstracija. Komu neki? Ali imajo g. dr. Tavčarjevi pristaši tako slabo vest, da se boje demonstracije nemško-slovenski zvezi? Da, da slaba vest, to je huda bolezen, gospodje, kaj ne?

„Narod“ žali tjā in sēm. „Slov. Narod“ je mojster v napadanju oseb in stanov. Urednik Malovrh, duša „narodne“ politike, napada vse, kar ni študiralo visokih šol na Gradu. V zadnji številki smo omenili drznega napada na naše trgovstvo in obrtništvo ter osvetlili „Narodov“ podlistek o „našem prastru“. „Narodu“ se je pa zdelo, da „široke hlače v družbi delavk“ še niso dobile dosti. Zadnje soboto je torej pisal tako: „Ako rečeš, da si videl koga v družbi delavk, protestiral bo ogorčen ter trdil, da si ga hotel — žaliti. In če mu še dokazuješ, da delavska družba vendar ni sramotna, da so delavci — zlasti pa lepe mlade delavke! — neprecenljiv sloj. Ali pa če komu omeniš, da je bil sam delavec, ki je pred nekaj leti vozil in rinil po mestu vozičke, prenašal zaboječke in ovitke, umazan in strgan ter i sedaj služi kruh z rokami, — o, če greš celo tako daleč, da mu rečeš: tudi sam sem delavec, služeč si v potu svojega obraza svoj košček kruha, — vse zaman. Protesti ne prenehajo, saj razžaljenec ne pretriva več vozičkov i t. d., nego hodi že v širokih modernih hlačah, in v dolgi elegantni suknji. Čuti se „gospoda“ in zagrizen buržvazijec je v potencirani meri! Žalostna nam majka!“ — Pa res žalostna, da izhaja na Slovenskem list, ki takó preriva vozičke svojim naročnikom!

„Taki smo bili vedno!“ Pod tem naslovom je spisal v ponedeljek, po slavnosti „Ljubljane“, „Slov. Narod“, dolg članek, ki se konča z obupnimi besedami, da je narodni stranki (recte „Narodovi stranki“) bolje, častno umreti, kakor sramotno životariti, in da se bodo njeni sedanji pristaši, ko bi stranka kapitulirala in ne imela v narodu nobene zaslombe več, razdelili na dvoje: jeden del bi ustanovil novo narodno in svobodomiselnostno stranko, drugi bi pa prestopil v tabor socialne demokracije. — Da, taki so bili vedno „Narodovci“, taka pa nikdar ni bila narodna stranka, ki ima od nekdanj na svojem praporu brezverski svobodomiselnosti in socialni demokraciji nasprotna načela. Prav je, da je „Narod“ javno povedal, iz katerih faktorjev obstoja njegova stranka. Ko se razkroji v prvine, porečemo Slovenci brez solze: „Vzemi, zemlja, kar je tvoje!“

„Asperges“ je dobil „Slovenski List“ od g. dr. Aleša Ušeničnika v „Katoliškem Obzorniku“. Osupnila nas je zadeta kaplja, da če kdo dela iz domovinske ljubezni za slogu med brati, je to „petošolska ljubezen“. — No, in vendar daj Bog, da bi se ta ljubezen nikdar ne izpremenila, če bi se tudi kdaj prišolala do „doktorske ljubezni“! Nadalje dokazuje gosp. dr. Ušeničnik iz „Naroda“, zoper katerega se baje tudi mi borimo, da je sloga nemogoča, nemoralna in po-

gubna, ker nas ločijo načela, in trdi, da „Slov. List“ hoče spojiti program narodno-napredne in katoliško-narodne stranke, ker sta si programa „podobna“, a smešno se mu zdi, da bi si bila podobna program liberalizma in program katoličanstva. Na to odgovorimo za danes samo nastopno: Narodni program ni program liberalizma, ampak je in ostane krščanski program, četudi so ga „Narodovci“ popustili, ter je katoliško-narodnemu podoben. S tem pa ni rečeno, da bi načela ne ločila „Katol. Obzornika“ in „Slov. Naroda“, dr. Ušeničnika in Malovrha. Takih ljudi ne bomo zlagali, naj le ostanejo, kjer so! Tudi programov nam ni treba zlagati; mi kličemo k slogi le poštene Slovence na podlagi slovenskega programa. Pod praporom „Slov. Lista“ se tedaj zbira stara in mlada slovenska stranka, ki se pa loči od jedne stranke na Kranjskem v tem, da uvaja mesto sicer dobre, a dandanes nemogoče teokraške vlade narodno in krščansko-socijalno republiko, in od druge stranke v tem, da se hoče očitno držati sklenjenega slovenskega programa, kakor se ga drže v sosednih kronovinah, kjer je zato sloga mogoča.

Ljubljanski Nemškutarji so se zbalii vse-slovenske slavnosti „Ljubljane“ ter so 27. t. m. zbežali v Brežice, da se ne razburijo ob glasovih slovenskih pesmi. Ondi so jih tolažili pristni Germani: Žnidaršič, Mravljak, Drolec, Kavčič, Faleschini, Žurbi, Stepišnik itd. Pri povratku so se srečali na Zidanem mostu s „Kolaši“, ki so se od slavnosti „Ljubljane“ vračali v Zagreb. Ko so Hrvatje zaznali ljubljansko Nemškutarijo, začulo se je mnogo vsklikov: „Abzug Nemškutari! Živili Slovenci!“

„Gruss aus Laibach!“ Dopisnic s tem naslovom je vse polno po Ljubljani. Dopisnic s slovenskimi naslovi imamo tudi, a nekateri trgovci uprav vsiljujejo nemške dopisnice. Naj bi noben Slovenec ne kupil dopisnice z nemškim pozdravom!

Iz Škofje Loke se nam poroča, da je bil dne 1. julija za mestno občino izvoljen soglasno županom g. notar N. Lenček, in za svetovalce gg. dr. Ant Arko, Val Sušnik, Avg Sušnik in B. Krenner. Občina Zminec si je izvolila županom g. Luko Dagarina, posestnika v Puštalu. Prvo izvolitev so pozdravili topiči s Kamnitnika in drugo s Sten. Oba gospoda župana bodeta imela mnogo dela, da pomoreta občinama na noge.

Izlet v Škofjo Loko. V nedeljo poletí ljubljanski „Sokol“ v Škofjo Loko. Izleta se udeleži tudi „Gorenjski Sokol“ in pevsko društvo „Ljubljana“; nadejati se je pa, da se pridružijo tudi druga gorenjska društva. Odhod iz Ljubljane je z opoludnevним vlakom.

Ciril-Methodova slavnost se vrši jutri zvečer na Drenikovem vrhu. Sodeluje pevsko društvo „Slavec.“

Prošnja. Odbor za izvršitev priprav za veliko ljudsko slavnost, katera se bode vršila ob priliki blagoslovljenja zastave „Celjskega Sokola“ in otvoritve „Narodnega Doma“ v Celju dne 7. in 8. avgusta t. l., naznanja, da je razposlal te dni dotična povabila vsem onim društvom, katerih imena so mu znana. Ker je pa pri velikem številu naših narodnih društev lahko mogoče, da se je to ali ono prezrlo, in ker odbor želi, da dobe dotična povabila vsa narodna društva, prosi, da naj mu društva, katera se bodo vdeležila te slavnosti, naznanijo čim prej svoja imena, da jim zamore poslati vabila in pozneje vsopred. Ob enem odbor prosi vsa ona društva, katera se nameravajo slavnosti dne 7. in 8. avgusta t. l. vdeležiti, da mu svojo vdeležbo in prilično število vdeležencev v kratkem naznanijo, da bode mogoče preskrbeti še pravočasno vse potrebne priprave.

Strašilo za vrabce. „Domovina“ je potipala nadzorništvo deželne naklade na Kranjskem, ker je neki celjski odvetnik dobil na „kranjsko“ prošnjo iz kranjske dežele nemšk odlok. „Sl. Narod“ je nato lopnil „Domovino“ jako pogumno ter na koncu nekako zagrozil, da pri tej solidarnosti „Narodovci“ skoraj ne morejo iti v Celje k otvoritvi „Narodnega Doma“. Ne vemo, kako se Celjani pred tem strašilom kaj tresejo, vemo pa, da se Kranjci pred enakimi strašili iz „Narodne tiskarne“ že tresejo — od smeha.

„Dom delavskih stanov“ se namerava sezidati v Ljubljani. Zadnji „Glasnik“ je prinesel vabilo g. dr. Kreka, da bi občinstvo podpiralo to podjetje. Z veseljem pozdravljamo sklep krščansko-socijalnih delavskih stanov, da si zgradé svoj dom, vendar se ne moremo iznebiti misli: Čemu bodeta potem Katoliški in Narodni Dom?

Primorskim Slovanom preti nova nevarnost na gospodarskem polju. V Trstu se je ustanovila „Banca agricola“ za vse Primorsko, ki hoče dajati kmetom na posodo denar, ob času volitev jim pa zadržati vrat. Jedino sredstvo ostaja Slovincem, da proti tej laški banki brž ustanove kolikor je mogoče veliko slovenskih posojilnic.

V Podnartu na Gorenjskem so odprli novo brzovjavno postajo z omejeno dnevno službo.

Državni poslanec nadsprevodnik Ferdinand Tusel pride julija meseca v Ljubljano, da poroča pri društvenem shodu „prometne zveze“ o zboljšanju železničarskega stanja in se osebno razgovori o tukajšnjih razmerah.

V Kropi so 28. junija blagoslovili novo združno tovarno, v kateri se bode pod vodstvom g. Valentina Šolarja izdelalo 6000 vojaških postelj. Pod načelnštvom g. V. Klinarja zadruga vrlo napreduje.

V tržaški okolici je tržaško policijsko ravnateljstvo prepovedalo zažigati kresove pred praznikom sv. Cirila in Metoda.

Obsodbe tržaških okoličanov še ne bodo pri kraju. V ponedeljek se je vršila kazenska razprava proti šestim Svetoivančanom, obtoženim radi volilnih izgrediv. Obsojeni so bili na 7, 8, 12, 14 in dva na 10 mesecev. Vrlo jih je zagovarjal g. dr. Gregorin. Slovenci, skrbite za njihove rodbine!

Kje so naši poslanci? V Pulju je 8000 vojakov pri mornarici. V prejšnjih letih so za te vojake kupovali živila pri hrvaških kmetih, to je pri domačinih. Danes pa Avstrija hodi za svoje vojake po krompir v Italijo! Čožoti vozijo vsak dan pridelke iz svoje domovine, naš kmet pa ne ve, kam bi prodal svoje pridelke. Zakupnik mornarice je — žid Thorsch, ki pa je dal le svoje ime, pravi zalagatelj mornarice pa je italijanski podanik Beltrame.

Slovanski svet.

V Zagrebu so se sešli škofje Posilović, Strossmayer in Mavrovič na važen političen dogovor v brambo duhovščine.

„Narodna misao“ je naslov lepi, 352 strani debeli knjigi, katero so izdali zjedinjeni hrvaški in srbski dijaki v Zagrebu. Namen knjigi je, da bi se zjedini Hrvatje in Srbi. Ne zadošča samo složno delo, ampak treba je jedinstvenega dela in jedinstvenih idealov. Jedna je misel, namreč narodna, ki je skupna Hrvatom in Srbom. To je sok te knjige, ki ima natisnjenih tudi 27 pisem, v katerih so veljavni rodoljubi, na čelu škof Strossmayer, razložili svoje mnenje v tem predmetu. Dobro bi bilo, ko bi sedaj med počitnicami kako podobno misel dobili tudi slovenski dijaki. Tudi pri nas nam je sloge in narodne misli neobhodno potreba. Užgi ji ti, idealna mladina!

Društva.

Šentjakobsko-trnovska ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda, uljudno vabi vse čč. člane in prijatelje družbe k sv. maši, katera se bode brala v ponedeljek 5. t. m. ob 6. uri zjutraj na Rqžniku.

Slovensko planinsko društvo priredi v četrtek dne 8. julija izlet v Vrata, v prekrasno dolino pod Triglavom, ako se oglasi do dne 5. julija vsaj 20 izletnikov. Za udeležnike, ki se prijavijo pravočasno odboru, preskrbi jed in pijačo gosp. Šmerc iz Mojstrane.

Zveza slovenskih kolesarjev je imela dne 29. junija v „Narodnem Domu“ v Ljubljani občni zbor. Celjane je zastopal g. dr. Vrečko in Tržičane gosp. dr. Abram. Pozdravil je 63 zbranih članov g. predsednik zveze dr. Jos. Kušar. Zborovanje je bilo jako živahno in veselostno.

Klub dolenjskih biciklistov se snuje. Do sedaj je oglasilo svoj pristop že 24 članov.

Novo gasilno društvo se je ustanovilo v Noršincih pri Ljutomeru. Udov je pristopilo že nad 50. Naj bi zanimanje za potrebno društvo vedno bolj naraščalo!

Veselica v Radečah se je dne 29. junija izvršno obnesla. Kraj za veselico je gostom jako ugajal, namreč idilično ležeči Potočinov vrt nad Savo poleg novega mosta. Jako dobro je zabaval občinstvo ljubljanski kvartet: Štefančič, Štamcar, Nolli, Pucihar. Prav lepo je godla vojaška godba in od bližne pečine je veličastno odmevalo gromenje topičev. G. Peter Koprivec, tajnik radeškega bralnega društva, je v tehtnih besedah navduševal Radečane, da naj ustanove podružnico sv. Cirila in Metoda. Pojasnil je obširno delovanje družbe tudi g. A. Koblar. Posebno zanimanje sta vzbudila tudi celjanska atleta M. Benčan in J. Kapus, ki sta res prava slovenska korenjaka. V čast si lahko štejejo Radečani, ako njih trg glede naše slavne družbe stopi v vrsto drugih slovenskih trgov. Sramotno bi pa bilo, ako bi svet govoril: v Radečah še vedno nosi zvonec stara nemškutarija.

„Glasbene Matice“ v Ljubljani XXV. redni občni zbor bode dne 15. julija, zvečer ob 8. uri v dvorani „Glasbenega doma“ v Vegovi ulici. Dnevni red: 1. Poročilo tajnikovo. 2. Poročilo blagajnikovo. 3. Poročilo revizorjev. 4. Poročilo loterijskega odseka. 5. Volitev predsednika. 6. Volitev 13 odbornikov. 7. Posebni predlogi.

Viško-Glinška čitalnica napravi veselico in prižge jutri zvečer kres v čast sv. Cirilu in Metodu. Kresovi v čast sv. Cirilu in Metodu se na Kranjskem množe.

„Delavsko bralno in pevsko društvo v Mariboru“ priredi v proslavo slovanskih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda in v spomin triletnega društvenega obstanka na vrtu in v dvorani gospoda Nekrep-a, gostilna „pri južni železnici“, v soboto dne 3. julija veselico. Vstopnina za ude 10 kr., za neude 25 kr.

„Slovensko planinsko društvo“ snuje reklamni odsek. Novemu odseku je odprt širen delokrog.

„Slovensko planinsko društvo“ opozarja, da je „Vodnikova koč“ na Velem polju, ki slovi kot najkrasnejši gorski hotel avstrijski, prav pripravna za daljše bivanje. Za dobo 8 dni plača se 40 kr. na dan, za daljše bivanje se po dogovoru računata še ceneje. Na planini velepoljski se dobi izvršno mleko. Podrobnosti se poizvedo pri osrednjem društvu v Ljubljani in pri radovljiški podružnici v Radovljici.

Književnost in umetnost.

Slovenska slikarica gđ. Kobilca je razstavila svoje slike v deželnem muzeju v Sarajevu. Nadškofu dr. Stadlerju so bile slike jako všeč in je tudi sam sebe dal naslikati tej slovenski umetnici.

„Slovenske knjižnice“ snopiča 62-63., prinašajoča povest „Marica“, sta izšla.

Planinski vestnik, glasilo „Slovenskega planinskega društva“ v Ljubljani, ima v 6. številki to-le vsebino: Dvakrat čez Ture. Spisal J. M. (Dalje). Iz Borovnice v Cerknico. Spisal J. C. Oblak. (Konec.) Piparji na Dobraču. Spisal Nadpipar. O odpravi planinskih koč. Spisal Fr. Kocbeck. Društvene vesti.

Deutsch-slovenisches Wörterbüchlein zum Gebrauche beim Unterrichte in den weiblichen Handarbeiten an Volksschulen mit slovenischer Unterrichtssprache. Verfasst von H. Schreiner und Dr. J. Bezjak. Marburg 1897. Im Selbstverlage. Cena 50 kr. Take knjižice smo pogrešali Slovenci že dlje časa; zato jo radostno pozdravljamo ter priporočamo vsem učiteljicam kar najtopleje. Zadnji čas je že, da izginejo iz naših šol zoperni izrazi „štrikajne“, „heklajne“, „grad pa ferkertmašna“ i t. d. ter se nadomeste s pravilnimi, lepodonečimi slovenskimi izrazi. V ta namen je spisana ta knjižica, brez katere ne sme biti nobena učiteljica ženskih ročnih del. Torej, le pridno po nji! — V kratkem bodo pa izišla v Ljubljani „Ženska ročna dela“, spisala Pavla pl. Renzenberg, učiteljica ženskih ročnih del na c. kr. učiteljšču v Ljubljani.

Razne stvari.

Židje v Avstriji napredujejo. L. 1848. je bilo v Avstriji 6 sinagog in židovskih tempeljnov, danes jih je 571. Ako bi se v istem razmerju ne bili pomnožili tudi kapitalistični zavodi in naprave, v katerih imajo Židje nastavljeni svoje sesalke na krščansko ljudstvo, bi se še ne bil porodil antisemitizem.

Nov dnevnik na Dunaju snujejo slovanski poslanci. Izhajal bode v nemškem jeziku in zastopal interese Slovanov. Želimo, da bi ta potrebn list kmalu začel izhajati.

Potres v Indiji je napravil dne 12. junija precej škode. V Kalkuti se je podrlo več hiš in ubitih je bilo 8 ljudi ter mnogo poškodovanih.

Zopet velik požar v Parizu. V mednarodnem gledališču v Parizu so dne 13. junija igrali veliko senzačno igro: „Požar bazarja Rue Jean Goujon“. Gledišče je bilo polno, naenkrat je nastal vsled eksplozije plina požar, ki je povsem vpepelil gledišče, 13 oseb se je hudo ranilo, 12 pa se jih je zelo opeklo.

Kralj siamski potuje po Evropi z veliko razkošnostjo. Dne 22. t. m. je prišel tudi na Dunaj in je stanoval v cesarskem dvorcu. To je bila zopet „Hetz“ za Dunajčane.

Slovenski vojaki na Kreti. „Frankfurter-Zeitung“ piše: Dočim so kristijani v Kaneji ogorčeni nad Nemci, so avstrijski vojaki zelo priljubljeni. Turki, kristijani in Evropanci so edini v sodbi, da so med tamkajšnjimi vojaškimi krdeli najboljši avstrijski vojaki. Iz turške šole, kjer so Avstrijci nastanjeni, često done vesele pesmi v tiho noč. Poslušaj jih sosebno rad tudi Tefik Paša, ki stanuje na nasprotni strani luke. Avstrijce se nikdar ne vidi v nizkih krčmah ob luki.

Karlota Wolter, znamenita nemška gledališka igralka, je umrla dne 14. junija na Dunaju in zapustila nad pol milijona premoženja. Ljubljanski igralci in igralka zapuščajo po nekoliko manj.

Furlanska železnica je imela v 1896. letu 24.004 gld. dohodkov in 43.562 gld. izdatkov. Ker znašajo obresti glavnice 62.036 gld., je bilo torej primanjkljaja 81.193 gld., katere plača država. V kratkem se bode ta železnica podaljšala

čez laško mejo do postaje San Giorgio di Nogaro. S tem bode skrajšana zveza med Trstom in Benetkami za pet ur.

Zmaga nad rudečimi bratci. V Viškovo na Moravi so sklicali o binškoših socialisti ljudski shod. V predsedstvo so bili voljeni sami socialisti. Shoda se je udeležil tudi moravski kršč.-socialni prvoboritelj dr. Stojan, član naše slov. kršč. zveze v državnem zboru. Ta je pojasnil, kaj je storil in kaj še misli storiti vzlasti za uboge tkalce. In glej čudo! Shod mu je izrekel svoje zaupanje in je potrdil njegov program.

Šiba v šoli. V „rajhu“ strahu božjega ni šiba v šoli taka hudodelka, kakor pri nas v Avstriji. Učitelj in katehet smeta poredne učence v šoli in zunaj šole precej dobro našvrkati. Tožiti se smeta učitelj ali katehet le tedaj, ako sta učenca znatno poškodovala, da bi bilo nevarno za njegovo zdravje in življenje. Same „klobasice“ pa še ne dajo povoda za tožbo. Tako je nedavno odločilo prusko nadupravno sodišče.

Občinski svet v Frankobrodu na M. je odločil, da so njegovi delavci odslej stalno nastavljeni, kakor so nastavljeni uradniki. Vsprejel je predloge o penziji delavskim vdovam in sirotam, določil, katera plača sme biti najnižja, ter se izrekel, da dobe delavci tudi v praznikih isto plačo, kakor v delavnikih.

Ne v Ameriko! Časopisi vedno poročajo da so v Ameriki premogokopi in z njimi sklenjene tovarne tu in tam delo ustavili, ali pa vsaj, delavcem plačo znižali. Slednji so jeli vsled premajhne plače štrajkati, in naravna posledica je, kakor večkrat, pomanjkanje in beda. Razun družih ameriškanskih držav godi se to tudi v Pittsburgu, Novem Jorku in Čikagi, kjer je največ naših rojakov. Po poročilih časopisov je bilo minolo zimo v Čikagi nad 50 tisoč delavcev brez zasluzka, brez denarja. Osnovala se je dobrodelna družba, da je te siromake rešila, da niso lakote konec storili. In poleg vsega tega se že od l. 1892. ni toliko ljudi izselilo v Ameriko, kakor preteklo leto. Z Avstrijskega se je izselilo 34.205 in iz ogerske polovice 30.898 oseb. Prav silno je tedaj svarilo: „Ne v Ameriko!“

Slovinci! Zakurite na večer 4. julija v čast slovanskima apostoloma sv. Cirilu in Metodu po vseh slovenskih gorah in planinah prav mnogo kresov.

Zobozdravnik

AVGUST SCHWEIGER

ordinira vsak dan od 9. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne.

v hotelu „pri Maliču“, II. nadstropje šte. 25—26.

Umetelni zobje v zlatu brez neba (takozvana krona in mostovna dela) ostanejo trajno v ustih. Istotako v kavčuku posamni zobje in cela zobovja. Kavčukovi komadi se na nebni strani oblože z zlatom, ne proizročujejo nikakešnega duha ali vtisa na nebni zlezni mreni.

Nova emajlova plomba, nerazrusljiva, za katere trpežnost se jamči, po plombranju se nikdar ne pojavijo bolečine, sprednji zobje se z njo lahko na polovico nadomestijo.

Nova ameriška zlata zobna plomba za vsak zob.

Vsa dela in operacije se izvršujejo solidno in reelno s popolnim jamstvom.

Ostane trajno tukaj.

Lekarna pri Mariji pomagaj

M. Leustek,

Ljubljana, Reseljeva cesta št. 1, zraven mesarskega mosta.

Ob sedanjem času za uživanje najbolj pripravno pristno-sveže in čisto

Dorš. medec. ribje olje.

1 stekl. 50 kr.; dvojnja 1 gld.

Neprekosljivega učinka je

Tanno-Chinin tinktura za lase

katere ohranjuje lasišča, odpravlja luske in preprečuje izpadanje las.

1 steklenica 50 kr. z navodom.

Jedina zaloga:

lekarna pri Mariji pomagaj

M. Leustek.

LJUBLJANA, Reseljeva cesta št. 1, zraven mesarskega mosta. Levčeva hiša.

Pleskarska in lakirarska obrt Josipa Makovca

Breg št. 20. LJUBLJANA Breg št. 20.

se priporoča spoštovanemu p. n. občinstvu za prevzemanje vseh v njegovo stroko spadajočih del, kakor v mestu tako na deželi

zlasti vseh novošegnih vrst lesa s prosto roko imitovanih.

Točno in solidno izvrševanje, pri uporabi najboljšega materiala in po kolikor mogoče najnižjih cenah.

Prej **Albert Robida** Prej

M. Učak v Ljubljani, Rožne ulice št. 5

izvršuje po najnižjih cenah

sobna slikarska dela

v vsakem slogu in ima tudi na blagovoljni ogled veliko zbirko najnovejših vzorcev. — Dela na deželi se vzprejemajo ob vsakem času. — Priporoča se sosebno za slikanje cerkev in kapel. — Naročajo se dela lahko tudi pismenim potom.

Alojzij Lenček,

stavbeni in galanterijski klepar,

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta št. 21.

se priporoča slavnemu občinstvu v Ljubljani in na deželi za vse v njegovo stroko spadajoča dela.

Zagotavlja najsolidnejšo postrežbo in zmerne cene.

Obrtno naznanilo.

Usojam si p. n. občinstvu naznaniti, da sem začel izvrševati na svojo roko

pleskarsko obrt

ter izvršujem vsa v to stroko spadajoča dela vestno, točno in po najnižjih cenah.

Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila, bis spoštovanjem

AVGUST TOMEČ

pleskarski mojster

začasno v Gruberjevih ulicah št. 13 (hiša Hanuš).

Ignacij Čamerik

kamnosek,

v Ljubljani, Poljske ulice 28.

Priporoča se prečastiti duhovščini za vsa

kamnoseška cerkvena dela

oltarjev, prižnic, obhajilnih miz i. t. d.

Ima tudi lepo zalogo raznovrstnih

nagrobni spomenikov

preskrbljuje na željo cele rakve.

Priporoča se tudi stavbinskim mojstrom in hišnim posestnikom za vsa stavbinska dela iz trdega kraškega kamna, katere točno, solidno in po nizkih cenah napravi.

Brezplačno izdeluje narise, napravi obrise za cerkvena in stavbinska dela.

VIZITNICE

priporoča

J. Blasnikova tiskarna.

F. P. VIDIC & Co. v Ljubljani

ponujajo po najnižjih cenah vsakokoli množino

zidarske opeke,
zarebane strešne opeke (Falzziegel)

(izdelane iz najbolj znane Vrhniške gline) z zraven spadajočo

stekleno zarezano opeko in strešnimi okni iz vlitega železa

lončene peči in štedilnike

(lastnega izdelka)

Roman-cement

Dovški Portland-cement

kakor vse v stavbinsko stroko spadajoče predmete.

Najnižje cene!!!

Njegova Svetost

Papež Leon XIII.

naročil je po svojem zdravniku profesorju dr. Lapponij-ju lekarju **PICCOLI-JU** v Ljubljani najsrčnejšo zahvalo za Njegovi Svetosti vposlano

tinkuro za želodec.

Omenjeni zdravnik, kakor veliko drugih odličnih profesorjev medicine so **Piccoli-jevo tinkturo za želodec** preskusili, ter jo priporočajo kot izvrstno krepilo za želodec, ktera krepča želodec, pomnoži tek ter pospešuje prebavanje in čiščenje.

Cena: 1 steklenica 10 kr., 12 steklenic z zavijem 1 gld. 36 kr., poštna pošiljatev 70 steklenic 6 gld. 50 kr.

Najvišje priznanje (28. 2)

lekarju **PICCOLI-JU** v Ljubljani kot prirejevalcu **kapljic za želodec**, ktere je z zadovoljnim uspehom Nj. c in kr. Visok. prejasna gospa prestolonaslednica vdova nadvojvodinja

Štefanija.

izvolila opetovano uporabiti. — Cena steklenici 20 kr., 10 steklenic 1 gld. 50 kr.
Naročila izvršuje točno proti podvzetju lekarna G Piccoli v Ljubljani.

Slovenci!

Pristopajte slovenskemu planinskemu društvu!

priporoča

svoje bogato zalogo vsakovrstnih **dežnikov in solnčnikov**

po najnižji ceni.

FRANC ČUDEN,

urar,

Mestni trg, LJUBLJANA. Mestni trg.

Letošnja slaba kupčija primora me, ker mi je ostalo veliko blaga, prodajati po najnižji ceni in deloma pod svojo ceno, da razprodam nekaj svoje velike zaloge. Priporočam torej vsakemu svojo bogato zalogo zlatih, srebrnih in stenskih ur, verižic vsakovrstne zlatine in srebrnine ter vabim slehernega, naj si blagovoli pri nakupovanju ogledati mojo zalogo. Zagotavljam najsodnejšo postrežbo po kolikor mogoče nizkih cenah.

Spoštovanjem

FRANC ČUDEN.**Janez Jax**

Ljubljana, Dunajska cesta 13.

priporoča svojo veliko zalogo

šivalnih strojev

in

strojev za vozarenje.

(biciklov, velopedov.)

Ceniki franko na razpolago.

Andrej Rovšek,

kipar in izdelovatelj altarjev,

LJUBLJANA, Kolodvorske ulice št. 34,

priporoča

svojo delavnico

vsem preč. cerkvenim predstojništvom in vsem ljubiteljem domače umetnosti.

Pripoznano umetniško dovršena dela.

Josip Leuz,

trgovec

v Ljubljani, Resljeva cesta

kupi ter plačuje po možno najvišji ceni, kakor

ribniški, angleški in

onejida-krompir, želod, hrastove

ježice, bukov žir, vsakovrstne

rastline (korenine in perje) v vsaki

množini.

Plaćuje takoj!

Brata Eberl,

Ljubljana, Frančiškanske ulice št. 4.

Plesarska mojstra

c. kr. državne in c. kr. priv. južne železnice.

Slikarja napisov, stavbinska in pohištvena pleskarja.

Tovarna za oljnate barve, lak in pokost.

Zaloga originalnega karbolineja.

Maščoba za konjska kopita in usnje.

Alojzij Večaj,

pečarski mojster v Ljubljani,

Opekarska cesta št. 51.

priporoča svojo izborno zalogo vsakovrstnih

pečij iz glinaste snovi

od najpreprostejših do najfinejših ružave, zelene ali bele barve. Izdeluje na željo tudi peči v poljubni drugačni barvi.

Natančno izvršuje naročila na štedilnike ter jamči za vse svoje izdelke jedno leto.

Cene nizke.

V Ljubljani na Starem trgu 21 v Rudeževi hiši pri

Jakobu Zalazniku

dobiva se vedno svež in ukusen kruh, fino namizno in sladničarsko pecivo po nizki ceni. Dobijo se vsak dan raznovrstni štruklji, domača potvica tudi v kosih in kruh na vago.

Priporoča se za naročila ob primicijah, svatovščinah, imendneh in raznih slovesnostih.

Knjigoveznica Fr. Breskvar,

preje L. Šverljuga,

pred škofojo, št. 6, poleg 'Katoliške Bukvarne'

se priporoča v vezanje vsakovrstnih knjig.

Molitvenike družbe sv. Mohorja po več vkup poslanih veže po primerno znižani ceni. V zalogi ima tudi za vse družbine knjige lepo izdelane platnice za knjigoveze po deželi.

Opozarja tudi še na svoje krasno izvršene platnice za „Dom in Svet“, Wolfov slovar itd. — Naročila na kakršnesibodi platnice izvršuje po želji ali načrtu natančno in ceno.

Naznanilo in priporočilo.

Slavnemu občinstvu najljudneje priporočam svojo

bogato zalogo

najraznovrstnejših

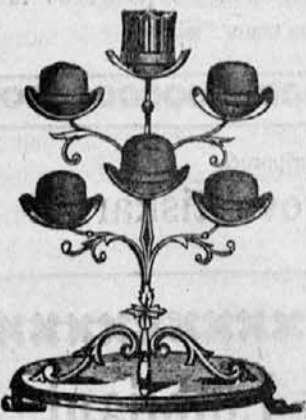
klobukov, cilindrov čepic i. t. d.

Zagotavljam dobro blago in nizko ceno.

Veselošpovanjem

J. Soklič,

Stari trg št. 1 (pod Trančo).

JOSIP REBEK,

ključavničarski mojster,

Francovo nabrežje št. 13. LJUBLJANA Francovo nabrežje št. 13.

Priporoča svojo delavnico za naročanje vseh

ključavničarskih del

ter napeljavo

hišnih telegrafov in telefonov.

Postavlja strelovode

in prevzema tudi posamezna dela te stroke.

Cene nizke.

**Najboljši
fabrikat!**

I. kranjski
laneno-oljnati firnež.

I. kranjsko

čisto laneno olje.**Siccativ-firnež (sušilo)**

priporoča najcenejše 26-6

Adolf Hauptmann,

I. kranjska tovarna oljnatih barv, firnežov, lakov in kleja v Ljubljani.

Andr. Druškovič,

trgovec z železnino

v Ljubljani, Mestni trg št. 9/10.

priporoča svojo bogato zalogo vsakovrstnega v železarijo spadajočega blaga.

Štedilnike, lonce, pozlačene nagrobne križe, drevesa za oranje, vodne žage in pile, kovanja za okna in vrata, vsakovrstno orodje za mizarje, tesarje, ključavničarje in kovače, cement, traverze in še veliko drugih za rabo v hiši ali pri obrtu potrebnih stvari.

Poštena postrežba.